

Psicologia i sociologia

Sèrie 2

INSTRUCCIONS

La prova consta de dues parts.

- PRIMERA PART: comentari de text (A). Aquesta part val 4 punts.
- SEGONA PART: escolliu UNA de les dues opcions (B1 o B2). Responen a TRES de les cinc qüestions que es proposen en l'opció escollida. Indiqueu clarament quines heu escollit. En cas que respongueu més de tres qüestions, només es valoraran les tres primeres. Aquesta part val 6 punts.

PRIMERA PART (A)

[4 punts]

Llegiu el text següent i responeu les qüestions plantejades a continuació.

(...) El 1948 va escriure una novel·la de ciència ficció, *Walden Dos*. Aquest és el nom d'una espècie de comuna utòpica, els habitants de la qual s'han aïllat voluntàriament del món per viure d'acord amb les ensenyances del conductisme i on les tècniques de reforç i d'aprenentatge constitueixen la base de la societat. La novel·la està escrita en un to didàctic, i en ella, Castle, un catedràtic de filosofia una mica ximple, fa preguntes contínuament perquè Frazier, el fundador de la comunitat, pugui lluir-se amb les respostes.

A Walden Dos, els nens es crien quasi sense tenir contacte humà durant el primer any de vida, en petites cabines individuals amb un finestrall de vidre, totes col·locades en una habitació on no hi ha ni un cuidador (almenys en el moment que els protagonistes del llibre visiten el lloc).

Adaptació feta a partir del text de
Carlos GONZÁLEZ. ***Omplé'm de petons*** (2005)

1. El text parla del conductisme. Digueu qui va ser-ne el màxim representant i alhora autor de *Walden Dos*.

[1 punt]

2. Expliqueu breument l'objecte d'estudi del conductisme.

[1 punt]

3. Anomeneu, com a mínim, dos aspectes del conductisme que es poden relacionar amb l'aprenentatge.

[1 punt]

4. Definiu el concepte de premi o reforç, i poseu-ne dos exemples.

[1 punt]

SEGONA PART (B1)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

[6 punts]

1. Els camps d'aplicació de la psicologia es poden classificar en psicologia bàsica i psicologia aplicada. Digueu si les branques de la psicologia que hi ha a continuació pertanyen a un àmbit o a l'altre.

[2 punts]

	<i>Psicologia bàsica</i>	<i>Psicologia aplicada</i>
Psicologia evolutiva		
Psicologia de l'esport		
Psicologia i seguretat viària		
Psicologia general		
Psicologia de la personalitat		
Psicologia social		
Psicologia diferencial		
Psicologia clínica i de la salut		
Psicologia i drogues		
Psicologia de l'educació		

2. Llegiu les afirmacions que hi ha a continuació i digueu si són vertaderes (V) o falses (F).

[2 punts]

	<i>V</i>	<i>F</i>
1. La tos i l'esternut són dos actes reflexos.		
2. La resposta innata tendeix a protegir l'individu encara que no en sigui conscient.		
3. Trencar nous és un exemple de conducta innata.		
4. La diferència entre "sensació" i "percepció" és que la primera té un caire més actiu i constructiu, mentre que la segona és essencialment passiva.		
5. Els sentits propioceptors fan referència als sentits cinestèsic i vestibular.		
6. El llenguatge com a factor cultural és un dels elements que més influeix en la nostra percepció de la realitat.		
7. La imaginació i la memòria són dues capacitats que tenen la funció d'emmagatzemar la informació rebuda i reproduir-la quan ens cal.		
8. L'associació de continguts amb imatges visuals és un dels factors que dificulta la memorització.		
9. L'alimentació és un tipus d'instint.		
10. Els sentits exteroceptors només són la vista i l'oïda.		

3. Ompliu els buits del text referit al sistema nerviós amb els conceptes que hi falten.

Indiqueu el número a la taula.

[2 punts]

Una situació molt habitual a les famílies amb fills adolescents o al principi de la joventut és despertar-nos per atzar de matinada -per exemple, a la una o a les dues- i adonar-nos que els nostres fills segueixen desperts a la seva habitació, jugant, xatejant amb els amics o potser estudiant. També solem trobar desproporcionada l'hora que moltes vegades tornen a casa una de les nits del cap de setmana en què han sortit amb els amics. Per què els costa tant trobar el moment d'anar-se'n a dormir? Hi ha diversos motius, com les ganes irrefrenables de socialitzar, els efectes de l'ansietat i l'estrès sobre la son, etcètera. Però també hi ha un motiu biològic inevitable. Una de les __ (1) __ que també madura durant l'adolescència és l'anomenada "glàndula pineal". Com a curiositat, aquesta glàndula és l'única estructura del cervell que no està duplicada. Tenim dues amígdales, dos tàlems, dos hipocamps..., un a cada __ (2) __ del cervell. De glàndula pineal, en canvi, només en tenim una, i a més es troba pràcticament al centre geogràfic del cervell, per la qual cosa ha estat molt estudiada des de l'antiguitat. Fa més de dos mil anys, el metge grec Heròfil de Calcedònia va llançar la hipòtesi que era la vàlvula que regulava el flux dels pensaments, i el filòsof Descartes va proposar, a mitjan segle XVII, que era la seu de l'ànima. Ara sabem que una de les funcions principals de la __ (3) __ és regular el cicle del son i de la vigília, anomenat __ (4) __. Ho fa a través de la neurohormona __ (5) __, que indueix la __ (6) __ i provoca l'inici del __ (7) __. En absència de llum, això és, entre el crepuscle i l'alba, la glàndula pineal secreta la melatonina, per la qual cosa tots tendim a dormir de nit. A més de trobar-se al centre del cervell, es localitza a la part dorsal de l'hipotàlem, a prop de l'anomenat __ (8) __. Aquesta localització ens dona pistes sobre el seu funcionament. L'__ (9) __ produeix diferents hormones que actuen sobre la fisiologia corporal, com ara la regulació de la __ (10) __ del cos, i que a més afecten diversos comportaments, per exemple, els relacionats amb l'alimentació, l'agressió i l'aparellament.

Adaptació realitzada a partir del text de
David BUENO. **El cervell de l'adolescent** (2022)

Concepte	
"quiasma òptic"	
temperatura	
hipotàlem	
son	
relaxació	

Concepte	
melatonina	
"cicle circadià"	
hemisferi	
glàndula pineal	
estructures cerebrals	

4. Els autors D. Spivack i M. B. Shure identifiquen cinc maneres de pensar pròpies dels comportaments socialment competents. Relacioneu els tipus de pensaments amb el seu significat.

[2 punts]

- Capacitat de posar-se en el lloc de l'altra persona.
- Capacitat de preveure les conseqüències de les decisions que es plantegen en un problema o una situació.
- Capacitat de determinar l'origen o la causa d'un problema o d'una situació.
- Capacitat de generar diferents solucions o sortides a un mateix problema o una mateixa situació.
- Capacitat de fixar-se uns objectius i trobar els mitjans per aconseguir-los.

<i>Tipus de pensament</i>	<i>Definició</i>
Pensament causal	
Pensament alternatiu	
Pensament conseqüencial	
Pensament de perspectiva	
Pensament mitjà-fi	

5. En la situació que es planteja a continuació, identifiqueu els elements següents en relació amb la comunicació.

[2 punts]

En Pau és a la seva habitació i rep un whatsapp de la seva amiga Berta, que el convida a passar el cap de setmana a la casa que té a la platja, però l'hi ha de confirmar abans de les 20 h del vespre. Quan decideix contestar-li, s'adona que ha perdut la connexió de la xarxa i en Pau veu que la seva resposta no s'envia i que són les 20 h passades. En aquell moment es posa molt nerviós perquè veu que la seva resposta no arribarà a la Berta.

<i>Element</i>	
1.Emissor	
2.Receptor	
3.Missatge	
4.Codi	
5.Canal	

SEGONA PART (B2)

Contesteu TRES de les cinc qüestions següents.

[6 punts]

1. Llegiu el text següent i, a partir dels conceptes que hi apareixen, completeu els apartats.

[2 punts]

En un barri d'una gran ciutat avui hi ha reunió de l'associació de veïns. El tema que s'ha de tractar és si per la festa del barri cal llogar lavabos portàtils o no. Hi ha diverses opinions sobre aquesta qüestió. Els veïns que viuen més a prop del pavelló, que en són poquets, opinen que cal posar-los per evitar que s'embrutin els portals de les cases i l'endemà facin pudor i estiguin plens de taques desagradables, mentre que els que viuen més lluny creuen que no és necessari. La senyora Rosa, que viu just al costat del pavelló, pensa que no seria necessari posar-los perquè suposa una despesa econòmica afegida, però opina com la resta de veïns que viuen a prop. La senyora Plana, que viu al costat de la senyora Rosa, entén la posició dels veïns que viuen més lluny, però com que parla el seu marit, no s'atreveix a dir res. El senyor Casademunt demana que parli la senyora Carme, que és

advocada i té un bufet privat i sempre té bones idees. Ella proposa que es lloguin els lavabos per evitar olors desagradables i taques a les voreres i portals de les cases més properes al pavelló i que, en tot cas, es demani a l'Ajuntament que n'assumeixi part dels costos. Després d'acabar el balanç, tots aproven aquesta darrera proposta.

Concepte	<i>Definició</i>	<i>Elements identificats en la situació</i>
Grup de referència		
Grup de pertinença		
Estatus		
Minoria		
Majoria		
Conformitat		
Rol sexual		
Resposta de consens		

2. Citeu:
[2 punts]

a) Tres branques de la sociologia aplicada:

b) Tres agents socialitzadors:

c) Tres tipus de discriminacions socials:

d) Tres tipus de lideratge:

e) Tres sortides professionals d'un/a sociòleg/sociòloga:

3. En el context de la teoria del conflicte, Ralf Dahrendorf fa una classificació de 15 tipus de conflictes socials atenent el volum de la unitat social i els grups que hi participen. Ompliu la graella que hi ha a continuació amb exemples de 9 dels conflictes que planteja la seva teoria.

[2 punts]

	<i>Conflictes entre rols individuals</i>	<i>Conflictes entre grups socials</i>	<i>Conflictes d'estats, països</i>
<i>Conflicte entre dues parts de la mateixa categoria</i>			
<i>Conflicte entre superiors i inferiors</i>			
<i>Conflicte entre una part i el tot</i>			

4. Els canvis socials donen lloc a transformacions. Ompliu els buits amb la informació que hi falta sobre els fets característics de la societat tradicional o moderna.

[2 punts]

<i>Societat tradicional</i>	<i>Societat moderna</i>
	Descens de la natalitat i de la mortalitat
Immensa majoria de la població agrupada en petits nuclis rurals	
	Alta importància del sector industrial i dels serveis
Família extensa	
	Economia de mercat: producció per a la venda

5. Responen les qüestions següents relacionades amb el concepte de cultura.

[2 punts: 1 punt per cada apartat]

a) Definiu el concepte de cultura.

[1,25 punts]

b) Relacioneu cada concepte amb la seva definició.

[0,75 punts]

<i>Concepte</i>	<i>Definició</i>
1. Cultura tancada	Pèrdua d'elements culturals propis a causa del contacte amb d'altres cultures.
2. Contracultura	Cultura minoritària que surt dins d'una determinada societat amb una actitud de bel·ligerància contra la cultura establerta.
3. Deculturació	L'individu està supeditat a la col·lectivitat, que marca pautes de coerció mitjançant lleis per tal que els individus no es desviïn de la cultura majoritària.

